

**IZVJEŠĆE O OSTVARENJU GODIŠNJEG PLANA IMPLEMENTACIJE INTEGRIRANE
STRATEGIJE RAZVOJA OPĆINE ŽEPČE 2018.-2027.**

IZVRŠNI SAŽETAK

Izvešće o implementaciji Integrirane Strategije razvoja općine Žepče (2018-2027) ima za cilj da pokrene sve bitne aktere na razmišljanje i doprinese boljem donošenju odluka o realizaciji strateških prioriteta ekonomskog, društvenog razvoja i zaštite životne sredine, u okviru definiranih sektorskih ciljeva.

Ovo izvješće odnosi se na implementaciju strateških, odnosno sektorskih ciljeva tj. prioriteta projekta u 2021. godini, koji se, po MiPRO metodologiji planiraju uz konsultacije sa svim bitnim akterima u zajednici u svim fazama implementacije strategije.

Nositelj izrade trogodišnjeg Plana implementacije (1+2) kao i izvješća je Razvojna agencija Žepče, koja u općini Žepče obavlja funkciju Jedinice za upravljanje razvojem (JURA). Izvješće je pripremljeno u suradnji sa predstavnicima svih općinskih službi, javnih ustanova i poduzeća, NVO organizacija.

Za planski period Implementacije strategije 1+2 2021-2023. godine ukupno je planiran 41 projekt, dok u 2021. godini ukupno započinje/nastavlja sa implementacijom 23 projekta od kojih je 6 završilo, u okviru tri strateška prioriteta za razvoj općine. Promatrajući po razvojnim sektorima za 2021. godinu u sklopu ekonomskog sektora je ukupno planirano 14 projekta, u oblasti društvenog sektora 14 projekta, te u sektoru okoliša 13 projekata. Za realizaciju ovih projekta planirano je ukupno **2.006.431,00 KM**. Za realizaciju po sektorima predviđeno je; za ekonomski sektor **615.531,00 KM**, društveni sektor **869.900,00 KM**, i sektor okoliša **521.000,00 KM**.

U pogledu ključnih prioriteta i fokusa za prethodnu 2021. godinu, Općina je realizirala nekoliko prioriteta projekata: nastavljene su aktivnosti na izgradnji središnje osnovne škole u Žepču; nastavljeno na aktivnostima proširenja gradskog vodovoda, unaprjeđenja plastične proizvodnje, nastavljene su aktivnosti na razvoju poduzetničkih zona, poticanju poduzetničkog duha i inicijativa mladih, te brojne druge. Realizacijom ovih ključnih prioriteta općina je radila na unapređenju poslovnog ambijenta i promociji općine za razvoj biznisa i stvaranju preduvjeta za razvoj poslovnih zona. Tijekom 2021. sa implementacijom je nastavio prekogranični projekt centromNET koji će se implementirati do druge polovine 2022. godine sa partnerima iz Republike Hrvatske i Crne Gore.

U narednom periodu Općina Žepče će ulagati dalje napore kako bi se svi planirani projekti mogli što bolje i kvalitetnije implementirati.

U Centru poslovnih kompetencija Žepče, koji je odjel Razvojne agencije Žepče tijekom 2021. godine nastavljene su aktivnosti organizacije obuka za dugoročno nezaposlene osobe, nezaposlene osobe iz kategorije mladih i žena, osoba sa invaliditetom, zaposlenike iz privatnih kompanija i privrednike, iz oblasti specijaliziranih softvera, marketinga, upravljanja tržištima, poslovne edukacije i dr.

Što se tiče izgradnje institucionalnih kapaciteta za učinkovito upravljanje razvojem, općina je tijekom 2021. godine, kao što je i ustaljena praksa, dodatno unaprijedila svoj rad i kapacitete upravljanja razvojem. Poslove JURE (Jedinice za upravljanje razvojem) obavlja Razvojna agencija Žepče koja u uskoj suradnji sa općinskim službama treba da realizira akcione planove Integrirane strategije razvoja i Programa kapitalnih investicija općine Žepče. Preporuka je da se u općinskim službama dodatno izgrade kapaciteti za praćenje realizacije planova službi a koji su direktno povezani sa strateškim dokumentima Općine.

Kada je riječ o zaključcima i korektivnim akcijama u pogledu prethodne godine, najveće prepreke ili teškoće, uvećane dodatno novonastalom situacijom koju je uzrokovala Covid 19 kriza, su se odnosile na angažman ključnih dionika na osiguranju neophodnih sredstava i realizacije strateških projekata, te potrebe za praćenjem i upravljanje razvojem, što upućuje da će u narednom periodu biti neophodno unaprijediti znanje svih sudionika u planiranju i implementaciji kako bi se projekti što učinkovitije realizirali.

Temeljem člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06, 51/09), a u vezi sa čl.27. stav 1. i 37. stav 3. Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 32/17) i 9. Uredbe o izradi strateških dokumenata („Službene novine Federacije BiH“, broj 74/19), Općinsko vijeće Žepče je 21.12.2021. donijelo, Odluku broj: 01-04-217/21 o pristupanju reviziji Integrirane strategije razvoja općine Žepče 2018 – 2027.

U procesu revizije Strategije primjenjivat će se načela razvojnog planiranja i upravljanja razvojem iz čl. 4. Zakona o razvojnog planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Poglavlja II podnaslov a) Principi izrade strateških dokumenata u Federaciji BiH Uredbe o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Sukladno navedenom, a po usvajanju revidirane Strategije, od 2023. godine prilikom izrade akcionog plana i izvješće o implementaciji, koristit će se novi zakonom propisani obrasci i forme.

1. UVOD

Integriranu Strategiju razvoja općine Žepče 2018-2027. godine izradio je Općinski razvojni tim u periodu srpanj/juli 2017. – prosinac/decembar 2017. godine, u okviru Projekta lokalnog integriranog razvoja (LIR), u suradnji sa općinom Žepče. Nositelj izrade strategije je bila Razvojna agencija Žepče d.o.o.

Strategija razvoja općine Žepče usvojena je na 14. sjednici Općinskog vijeća koja je održana 28.02.2018. godine. Kao operativni instrument za realizaciju strategije, općina priprema trogodišnji plan implementacije (1+2) svake godine od usvajanja strategije. Općinsko vijeće Žepče donijelo je 31.01.2012. godine Zaključak broj: 01-02-28/12 kojim se usvajaju „Smjernice za provedbu i praćenje Strategije razvoja općine Žepče“ – Procedura vođenja i korištenje Baze projekta općine Žepče. Razvojna agencija Žepče je određena kao implementacijska jedinica za općinu Žepče, sa zadaćom da rukovodi procesom monitoringa, evaluacije i izvještavanja o provođenju Strategije razvoja općine Žepče (Odluka o osnivanju Razvojne agencije Žepče, br. 01-02-6-2010, od 05.01.2010., čl. 8, i Statut Razvojne agencije Žepče, čl.7).

Projekti koji se nalaze u Planu implementacije strateških projekta i mjera za 3 godine (1+2) osim što su u skladu sa najvažnijim strateškim općinskim dokumentom – Integriranom strategijom razvoja općine Žepče 2018-2027, usklađeni su i sa drugim, sektorskim, strateškim dokumentima koje su izrađeni za općinu Žepče. To su: Program kapitalnih investicija 2020. – 2024.; Lokalni akcioni plan zapošljavanja općine Žepče 2016. – 2019.; Strategija za mlade općine Žepče 2016. – 2020.; Akcioni plan zaštite okoliša općine Žepče 2012 – 2017; Gender akcioni plan 2020-2024.

U cilju kvalitetne izrade godišnjeg Izvješća o implementaciji Plana za 2021. godinu, vršeno je kontinuirano prikupljanje podataka, odnosno mjerljivih indikatora izvršenja aktivnosti, putem općinskih službi i predlagatelja projekta. Prikupljeni podaci su analizirani i objedinjeni, povezani s ciljevima, prioritetima i mjerama Općinske razvojne strategije, odnosno prema područjima razvoja. Izvješće ima za cilj prikazati provedene razvojne mjere u 2021. godini s ciljem ocjene postizanja strateških ciljeva i prioriteta razvoja utvrđenih u općinskoj razvojnoj strategiji, radi utvrđivanja relevantnosti predviđenih strateških prioriteta.

Ukupan broj planiranih projekta u Planu implementacije strateških projekta i mjera za 3 godine (1+2), 2021. – 2023., je 41. Ukupan broj projekta koji sa implementacijom počinju / nastavljaju se u 2020. godini je 23, od kojih su 6 završila sa implementacijom. Preostalih 18 projekata s implementacijom počinju u narednim godinama.

Od ukupno 41 projekta koji su predviđeni da počnu sa realizacijom u 2021. godini tj da se nastave iz prethodnih godina, u okviru strateških ciljeva planirano je slijedeće:

- **SC 1. Razvijeno gospodarstvo i poljoprivreda – predviđeno je 14 projekta,**
- **SC 2. Unaprijeđen kvalitet života i sigurnost građana – predviđeno je 14 projekta;**
- **SC 3. Povećana energetska učinkovitost i unaprijeđena zaštita okoliša – predviđeno je 13 projekta.**

Ukupna vrijednost planiranih novčanih sredstava za realizaciju projekta iz Akcionog plana za 2021. godinu iznosi **2.006.431,00 KM**

Analizirajući odnos vrijednosti planiranih projekata u 2021. godini koja iznosi **2.006.431,00 KM**, u odnosu na ukupno uložena sredstva u 2021. godini **2.518.761,08 KM** dolazimo do podatka da je postotak implementacije Akcionog plana u 2021. godini **125,53%**.

2. STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

2.1. Vizija

Integriranom strategijom razvoja općine Žepče za period 2018. – 2027. godine, definirana je sljedeća vizija:

Žepče je poduzetna zajednica obrazovanih, inovativnih i ekološki osviještenih građana, koja na optimalan način spaja tradiciju i suvremene mogućnosti, uvažavajući principe održivog razvoja i unaprijeđenja kvaliteta života i gradi temelje za odgovorno partnerstvo u razvoju centralne BiH, zajedno sa dijasporom.

2.2. Strateški ciljevi

Integriranom Strategijom razvoja općine Žepče za period 2018. – 2027. godine, definirana su 3strateška cilja:

Strateški cilj 1: Razvijeno gospodarstvo i poljoprivreda

Strateški cilj 2: Unaprijeđen kvaliteta života i sigurnost građana

Strateški cilj 3: Povećana energetska učinkovitost i unaprijeđena zaštita okoliša

2.3. Sektorski ciljevi

Strateški prioriteti za razvoj općine su: ekonomski razvoj, društveni razvoj i zaštita životne sredine. U okviru ovih sektora, definirani su sljedeći ciljevi:

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: Razvijen sektor mikro, malih i srednjih poduzeća do 2022.g.

Sektorski cilj 2: Povećan plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište do 2022.g.

Društveni razvoj

Sektorski cilj 1: Unaprijeđena zdravstvena i socijalna sigurnost građana do 2022.g.

Sektorski cilj 2: Smanjeni rizici od katastrofa do 2023.g.

Sektorski cilj 3: Do 2020.g. svi mladi imaju ravnopravan pristup osnovnom i srednjem obrazovanju usklađenim sa potrebama tržišta rada.

Sektorski cilj 4: Poboļšani sportsko-kulturni sadržaji i učinkovitost lokalne uprave do 2022.g.

Sektor zaštite i unapređenja okoliša

Sektorski cilj 1: Unaprijeđena vodovodna i kanalizaciona infrastruktura do 2022.g.

Sektorski cilj 2: Unaprijeđen sustav upravljanja krutim otpadom do 2022.g.

Sektorski cilj 3: Unaprijeđena energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije do 2022.g.

2.4. Ključni planirani prioriteti i fokusi za promatrani godišnji period (2021. godina)

Ključni prioriteti ekonomskog razvoja

Analizom je utvrđeno da se gospodarski razvoj općine Žepče i dalje bazira na poslovnim inicijativama mikro, malih i srednjih poduzeća, obrta i razvoju poljoprivredne proizvodnje. U tom kontekstu, Općinski razvojni tim definirao je sljedeće fokuse gospodarskog razvoja:

- Unapređenje postojećih i uvođenje novih administrativnih usluga potencijalnim investitorima, kao i uspostavljanje mehanizma upravljanja poslovnim zonama i proširenjem istih.
- Jačati sustavni pristup lokalnom gospodarskom razvoju kroz pružanje podrške dijaspori i unapređenje suradnje, te stvaranje uvjeta za veći doprinos dijaspore razvoju Općine, što podrazumijeva uspostavljanje institucionalne suradnje s dijasporom kao razvojnom komponentom.
- Organiziranje gospodarskih foruma i uspostavljanje prijenosa znanja i vještina i zajedničke investicije dijaspore s privatnim sektorom (uključujući i formiranje centra kompetencija).

- Razvijati poljoprivredu kroz jačanje konkurentnosti domaćeg proizvoda, što podrazumijeva jačanje njihove tržišne pozicije kroz povećanje kvaliteta i obima poljoprivredne proizvodnje, gdje općina i razvojna agencija pružaju sustavnu podršku kroz poljoprivredne savjetodavne servise, uspostavu mreže prognoznih stanica za poljoprivredu i organiziranjem poljoprivrednog sajma.
- Jačanje sistema cjeloživotnog obrazovanja kao važnog faktora podrške razvoju konkurentnosti MSP sektora.

Ključni prioriteti društvenog razvoja

Izrada Sektorskog plana društvenog razvoja općine Žepče urađena je na temelju socio-ekonomske analize, vizije razvoja i strateških ciljeva, kao i analize snaga, slabosti, prilika i prijetnji u sektoru društvenog razvoja. Fokusi društvenog razvoja općine Žepče za naredni period su:

- Jačanje kapacitete organizacija civilnog društva za privlačenje donatorskih sredstava i na taj način stvoriti preduvjete za poboljšanje sportsko-kulturnih sadržaja.
- Poboljšanje sportske i kulturne infrastrukture, vodeći se principima obnove i izgradnje „na bolje“ kako ne bi pojačali rizik od prirodnih i drugih opasnosti.
- Unapređenje učinkovitosti lokalne uprave u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg pružanja usluga građanima
- Unaprjeđenje kvaliteta života lokalnog stanovništva kroz poboljšanje usluga iz oblasti zdravstva i socijalne zaštite, posebice za građane koji se nalaze u trećoj životnoj dobi.
- Poboljšanje uvjeta školovanja učenika osnovnih i srednjih razreda.
- Unaprjeđenje nastavnog programa za srednjoškolce koji će odgovoriti potrebama tržišta rada.
- Jačanje kapaciteta lokalne zajednice za smanjenje rizika od katastrofa, prvenstveno u segmentu mapiranja klizišta i deminiranja poljoprivrednog/šumskog zemljišta
- Jačanje kapaciteta civilne zaštite za prevenciju i pravovremeni odgovor na katastrofe i nesreće uzrokovane prirodnim i drugim opasnostima.
- Jačanje rodne ravnopravnosti u svim sferama života u Općini Žepče

Ključni prioriteti razvoja okoliša

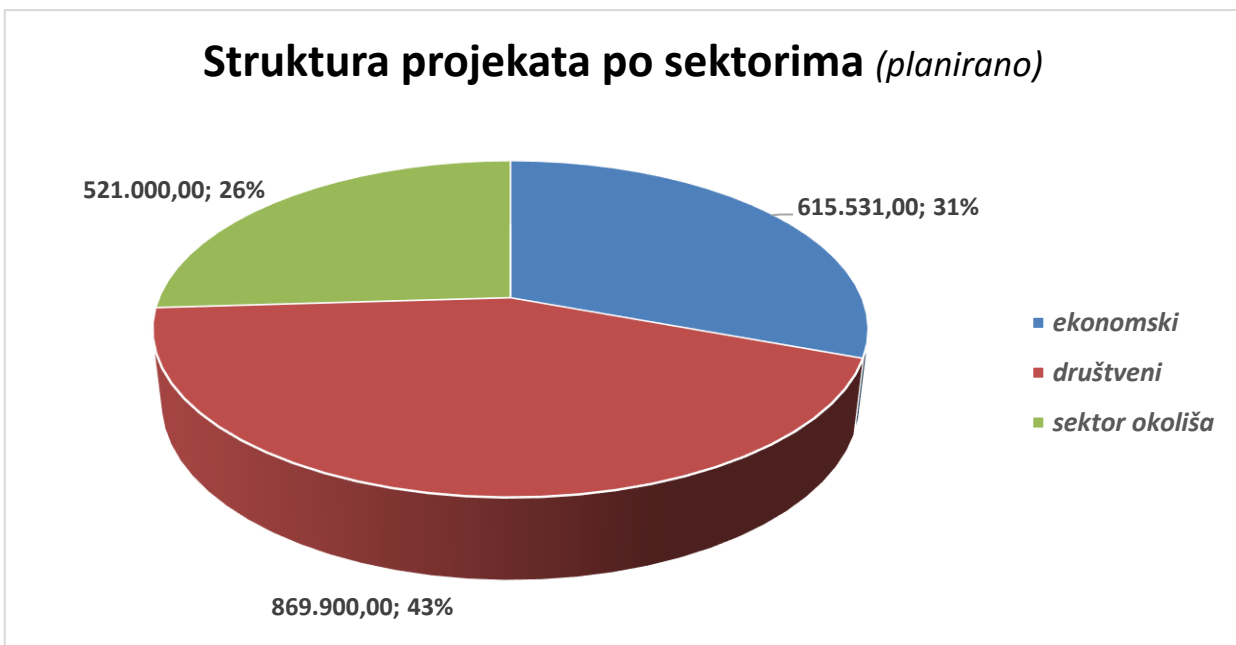
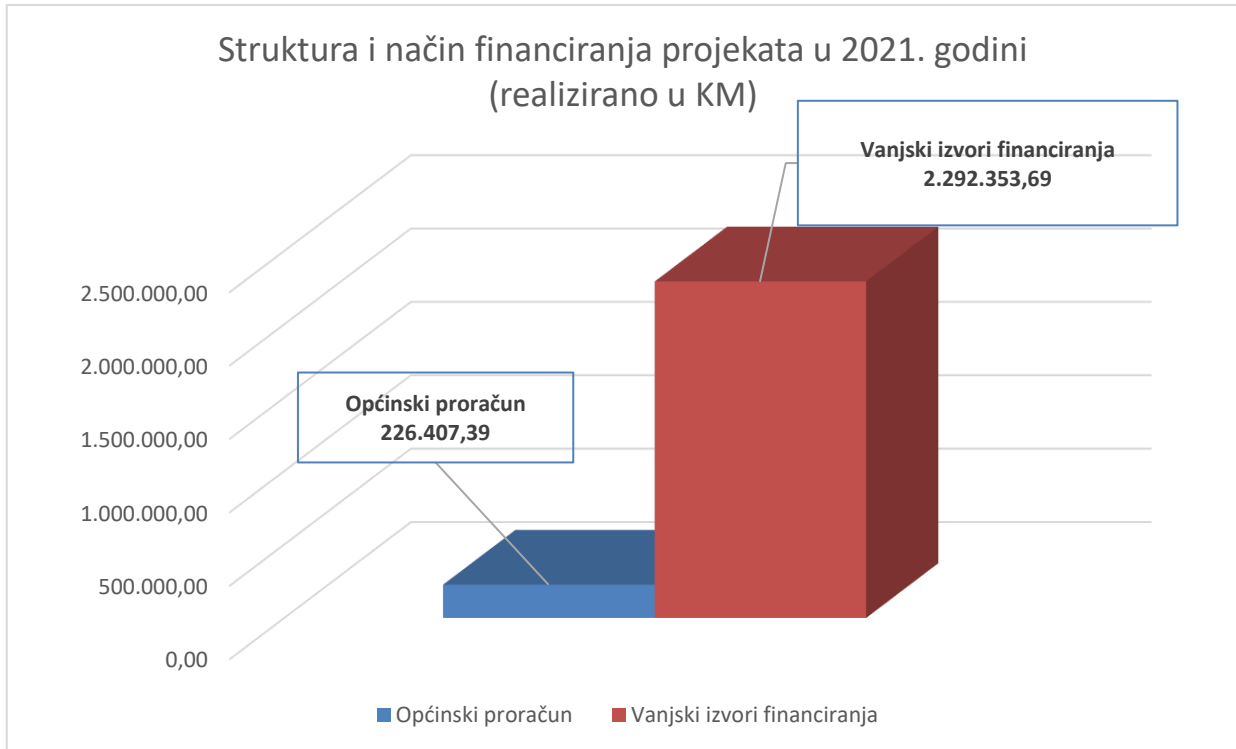
Izrada Sektorskog plana zaštite okoliša općine Žepče urađena je na temelju socio-ekonomske analize, vizije razvoja i strateških ciljeva kao i analize snaga, slabosti, prilika i prijetnji u sektoru zaštite okoliša. Fokusi razvoja sektora zaštite okoliša općine Žepče za naredni period su:

- Iskoristiti razvojne fondove domaćih i međunarodnih organizacija i mogućnost dobivanja kreditnih sredstava i sanirati, unaprijediti i dodatno izgraditi vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu čime će se povećati pokrivenost stanovništva i privrednih subjekata kvalitetnom pitkom vodom i odvodnjom i tretmanom otpadnih voda.
- Iskoristiti dostupnost međunarodnih razvojnih sredstava i uvesti sistem selektivnog prikupljanja otpada što će smanjiti količine otpada koji se odvozi na regionalnu sanitarnu deponiju. Iste izvore financiranja iskoristiti za sanaciju lokalne deponije i unaprjeđenje odvoza miješanog krutog otpada čime će se pokriti veći broj stanovnika sa uslugama odvoza smeća.
- Primjenom mjera EE u javnoj rasvjeti i javnim objektima, smanjiti potrošnju energenata (neobnovljivih izvora energije) koji imaju negativan utjecaj na kvalitetu zraka ali i na druge segmente životne sredine. Prilikom primjene mjera EE (utopljanja) u javnim objektima voditi se principom „obnova na bolje“ i primijeniti adekvatne materijale i mjere koji direktno utiču na smanjenje rizika od prirodnih i drugih opasnosti (hidrantski sistemi, vodootporna fasada i stolarija, automatski sistemi za gašenje požara itd.).

2.5. Zbirni pregled prioritarnih projekata i okvira za njihovo financiranje obuhvaćenih „Planom implementacije 1+2, 2021. – 2023. godina.

Za realizaciju planiranih projekata koji su predviđeni da se implementiraju u 2021. godini, planirano je ukupno **2.006.431,00 KM**. Za realizaciju po sektorima predviđeno je; za ekonomski sektor **615.531,00 KM**, društveni sektor **869.900,00 KM**, i sektor okoliša **521.000,00 KM**.

U nastavku je grafički prikaz strukture planiranih projekata u odnosu na broj projekata, izvore financiranja i financijske parametre po sektorima za 2021.

Za implementaciju projekta iz Integrirane Strategije razvoja općine Žepče 2018.-2027. u 2021. godini najviše sredstava je osigurano iz vanjskih izvora financiranja a postotak ostvarenja je **91,01%**.

Općina Žepče je tokom prethodnog perioda nastavila uspješnu suradnju i koordinaciju sa domaćim institucijama na razini Kantona, Federacije BiH i BiH, kao i sa međunarodnim organizacijama UNDP koja implementira sredstva Vlade Švicarske, USAID /CRS, EU, WHAM, MarketMakers, Republika Hrvatska.

Od eksternih institucija suradnja je nastavljena u okviru višegodišnji projekta i programa sa: INTERREG IPA – Program prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014.-2020 - Projekt centrikomNET (2020-2022); UNDP/Vlada Švicarska (program MEG), Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Od domaćih institucija suradnja je ostvarena sa: Federalnim ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo prostornog uređenja Vlade Zeničko-dobojske županije, Vlada ZDK, Zavod zdravstvenog osiguranja ZDK.

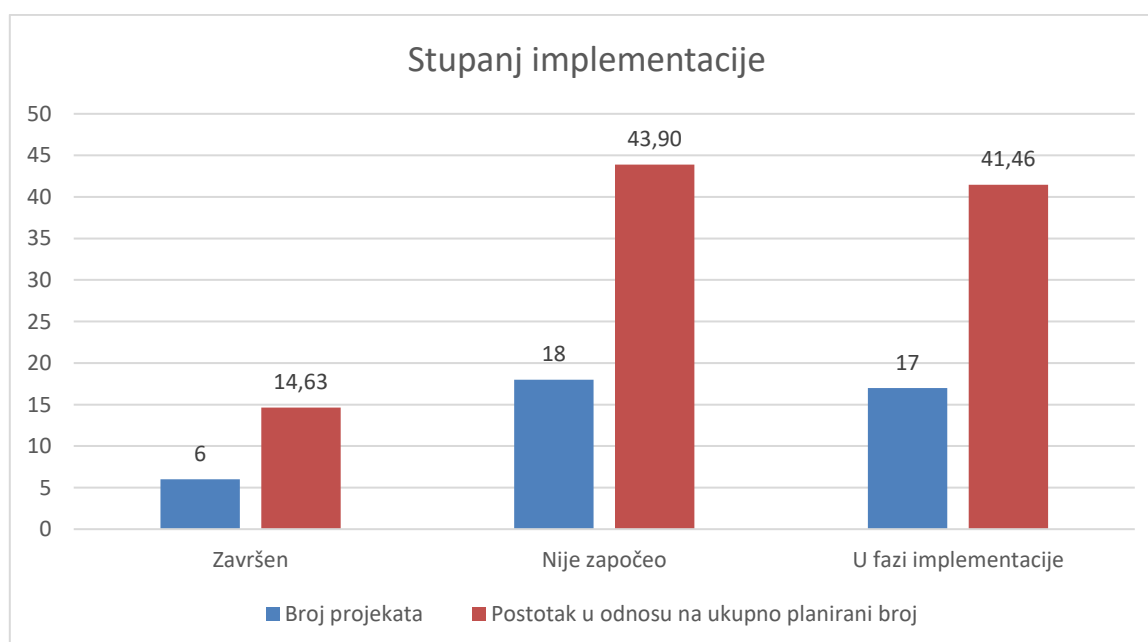
3. PREGLED IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE INTEGRIRANOG RAZVOJA OPĆINE ŽEPČE

3.1. Pregled implementacije Strategije u izvještajnoj 2021. godini

Planom implementacije za 2020. godinu su planirana su **41 projekta**, od kojih je **23** predviđeno da se provedu u kontinuitetu dvije i više godina, a isti su otpočeli tj. nastavili su sa realizacijom u 2021., **6** projekta je u potpunosti završeno, a **18** projekta nije još počelo sa implementacijom tj početak njihove implementacije je planiran za naredne godine, zbog ne dostupnosti finansijskih sredstva za njihovu implementaciju u 2021. godini. Razlog velikog broja projekata koji nisu počeli sa implementacijom u 2021. je kriza uzrokovana pandemijom COVID 19, koja se odrazila na sve sfere života.

Kada je riječ o finansijskoj realizaciji, ukupna realizacija projekta je **125,53 %** u odnosu na Plan. Pri tome, u ukupnom broju realiziranih projekta **8,99 %** se odnosi na financiranje iz općinskog proračuna dok je **91,01 %** iz vanjskih izvora financiranja. Uspoređujući planiranu strukturu po izvorima financiranja gdje je u Planu implementacije za 2021. godinu bilo predviđeno financiranje projekta sa 15,93 % iz općinskog proračuna, a 84,07 % iz vanjskih izvora financiranja, može se zaključiti da su učinkovito realizirane aktivnosti na privlačenju vanjskih izvora sredstava iz razloga što su sredstva iz vanjskih izvora financiranja veća od planiranih.

U nastavku je grafički prikaz stupnja realizacije projekta

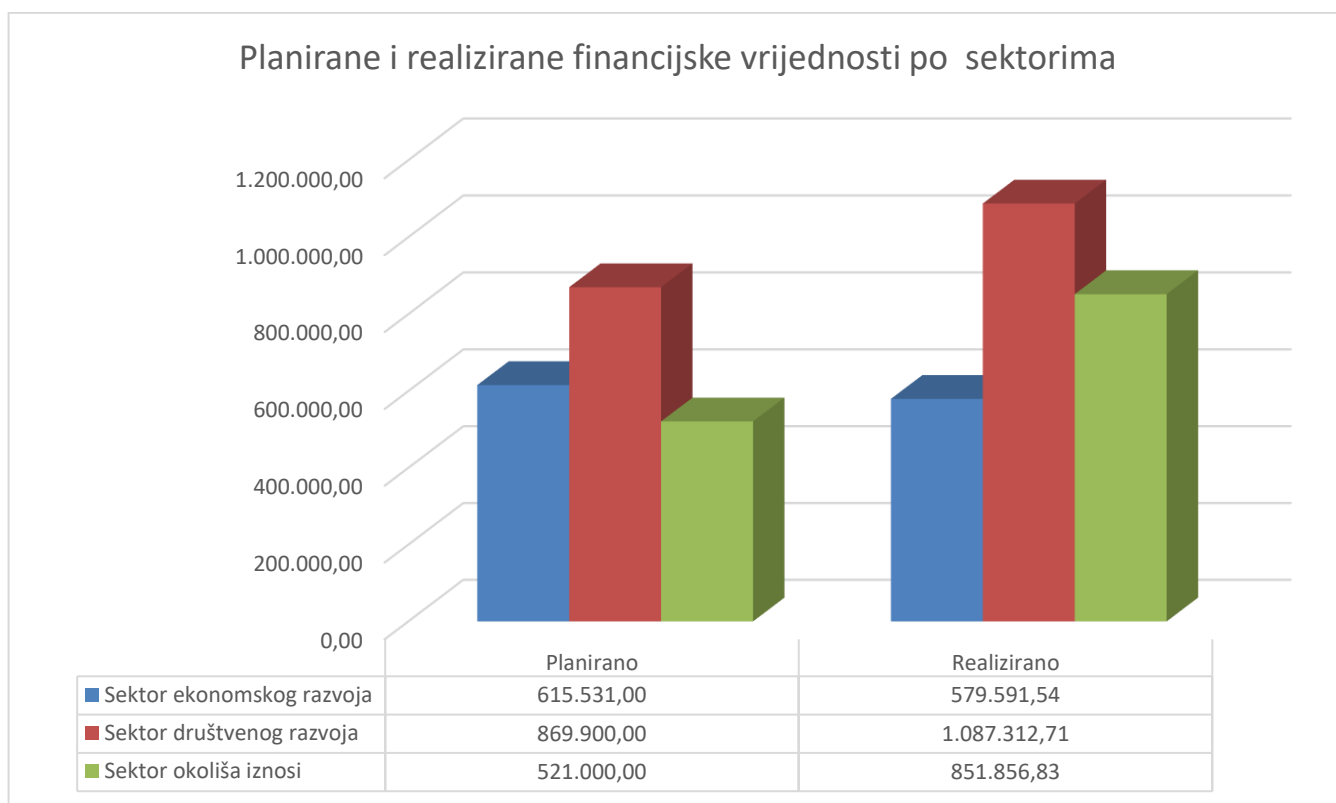

Iako na postotak realizacije ukupnog broja projekta utiču brojni faktori ipak se može zaključiti da je Općina Žepče, unatoč otežavajućim okolnostima koje je izazvala pandemija COVID 19, i dalje jedna od naprednijih općina koja je uspjela povući velik iznos sredstava iz vanjskih izvora i to **2.292.353,69 KM**. Jedan od načina kojim je Općina Žepče dostigla visok stepen realizacije projekta jeste dobro planiranje, kvalitetan timski rad kao i napredno poznavanje pisanja projektnih aplikacija i osiguranje sredstava sa viših nivoa vlasti, koje za potrebe općine Žepče provodi Razvojna agencija Žepče.

Ukupna vrijednost planiranih i realiziranih novčanih sredstava za realizaciju projekta u 2021 godini:

- iz SC 1. Sektor ekonomskog razvoja iznosi **615.531,00 KM**, a do sada je ukupno uloženo **579.591,54 KM**.
- iz SC 2. Sektor društvenog razvoja iznosi **869.900,00 KM**, a do sada je ukupno uloženo **1.087.312,71 KM**.
- iz SC 3. Sektor okoliša iznosi **521.000,00 KM**, a do sada je ukupno uloženo **851.856,83 KM**.

U nastavku je grafički prikaz financijske implementacije projekta.

U tabelama u nastavku je dat detaljan prikaz ukupno realiziranih projekta u odnosu na planirano, ukupno i po sektorima.

Tabela 1. Pregled planiranih naspram ostvarenih projekta u 2021. godini (svi sektori)

PREGLED (potpuno ili djelomično realizirani projekti)	Broj projekta	Ukupno	Iz proračuna	Iz vanjskih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekta	41	2.006.431,00 KM	317.979,00 KM	1.688.452,00 KM
% struktura financiranja od A				
U REALIZACIJI			15,84%	84,15%
B. Ukupan broj djelomično realiziranih proj.	17	2.434.711,08 KM	226.407,39 KM	2.208.303,69 KM
% djelomično realiziranih projekta (od A)	41,46%	121,35%		
% struktura (od B)			9,03%	90,07%
C. Ukupan broj ne započelih projekta	18	712.400,00 KM	112.844,16 KM	599.484,6 KM
% ne započelih projekta (od A)	%	35,51%		
% struktura (od C)	43,9%		15,84%	84,15%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekta	6	84.050,00 KM	0,00 KM	84.050,00 KM
% u cijelosti završenih projekta (od A)	%	4,19%		
% struktura (od D)	14,63 %		0%	100%

Tabela 2. Financijska projekcija planiranih i ostvarenih projekta raspoređenih po sektorima na osnovu Plana implementacije 3 (1+2), za 2021. godinu.

	Zbir financijskih vrijednosti projekta		Struktura financiranja realiziranih projekta		
	Planirano	Realizirano	Proračun (%)	Ostalo (%)	
2021. godina	Ekonomski razvoj	615.531,00	579.591,54	0,75	22,27
	Društveni razvoj	869.900,00	1.087.312,71	3,88	39,29
	Ekološki razvoj	521.000,00	851.856,83	4,36	29,46
	Ukupno	2.006.431,00	2.518.761,08	8,99	91,01
	% po planu implementacije		125,53%		

Sektor ekonomskog razvoja

U 2021. godini planirano je da sa realizacijom počne 14 projekta. U potpunosti su završena 3 projekta, 4 projekta, u skladu sa planom nastavlja s provedbom i u narednoj godini, a 7 projekta će početi sa realizacijom u narednim godinama.

U ovom sektoru sredstva koja su namijenjena za realizaciju projekta su bila realizirana uglavnom iz vanjskih izvora financiranja. (Detaljne informacije su prikazane u tabelama u nastavku). Ukupna vrijednost planiranih novčanih sredstava za realizaciju projekta iz SC 1. iznosi **615.531,00 KM**, a u 2021. je ukupno uloženo **579.591,54 KM**. Iz općinskog proračuna u 2021. godini uloženo je **18.775,95 KM**, što je **3,24%** realizacije sredstava ukupne vrijednosti proračuna projekta, a financiranje iz ostalih izvora u 2021. godini iznosi **560.815,59 KM**, što je **96,76%** realizacije sredstava ukupne vrijednosti proračuna projekta.

Ukupna realizacija SC 1 iznosi 94,16%.

Fokus u 2021. godini i dalje je ostao na povećanju razvojnih potencijala općine, kao i jačanje poduzetničkih kapaciteta osoba na području općine.

Važno je posebno istaknuti projekt „Povećanje konkurentnosti transnacionalnih centara poslovnih kompetencija i mreža – centrikomeNET“ iz razloga što su navedeni projekt ima veliku važnost i ulogu u ispunjenju sektorskog cilja 1. Razvijen sektor mikro, malih i srednjih poduzeća do 2022.g. čiji je cilj unaprijediti održivi ekonomski razvoj u BiH primjenom inovativnih modela i pristupa u jačanju konkurentnosti lokalnih malih i srednjih poduzeća. Navedeni projekti imaju veliku financijsku vrijednost i doprinose ispunjenju sektorskog cilja ekonomskog razvoja.

Tabela 3. Pregled planiranih i ostvarenih projekta u ekonomskom sektoru u 2021. godini

PREGLED (cijeli i djelomično realizirani projekti)	Broj projekta	Ukupno	Iz proračuna	Iz vanjskih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekta	14	615.531,00 KM	93.379,00 KM	522.152,00 KM
% struktura financiranja od A			15,17%	84,83%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj djelomično realiziranih proj.	4	560.666,54 KM	18.775,95 KM	541.890,59 KM
% djelomično realiziranih projekta (od A)	28,57%	91,09%		
% struktura (od B)			3,35%	96,65%
C. Ukupan broj ne započelih projekta	7	225.000,00 KM	35.640,00 KM	189.337,5 KM
% ne započelih projekta (od A)	50 %	36,55%		
% struktura (od C)			15,84%	84,15%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekta	3	18.925,00 KM	27.583,00 KM	18.925,00 KM
% u cijelosti završenih projekta (od A)	21,43%	3,08%		
% struktura (od D)			0%	100%

Sektor društvenog razvoja

U 2021. godini planirano je da sa realizacijom počne 14 projekata. U skladu sa planom, potpuno su završena 2 projekta, 8 projekta nastavlja s provedbom i u narednoj godini, a 4 projekta će početi sa realizacijom u 2022. godini, iz razloga što nisu bili dostupni izvori financiranja za iste.

U ovom sektoru sredstva koja su namijenjena za realizaciju projekta su bila realizirana uglavnom iz vanjskih izvora (detaljne informacije su prikazane u tabeli u nastavku). Ukupna vrijednost planiranih novčanih sredstava za realizaciju projekta iz SC 2. iznosi **869.900,00 KM**, a do sada je ukupno uloženo **1.087.312,71 KM**. Iz općinskog proračuna u 2021. godini uloženo je **97.802,44 KM**, što je **8,99 %** realizacije sredstava ukupne vrijednosti proračuna projekta, a financiranje iz ostalih izvora u 2021. godini iznosi **989.510,27 KM**, što je **91,01%** realizacije sredstava ukupne vrijednosti proračuna projekta.

Ukupna realizacija SC 2 iznosi 124,99 %.

Najznačajniji projekti u 2021. godini u oblasti društvenog sektora su: „Izgradnja učeničkog doma u KŠC“, „Izgradnja središnje osnovne škole u Žepču“, „Izgradnja sportske školske dvorane OŠ Mjestova Ravan“ i „STEM obrazovanje“. U promatranoj godini, uslijed pandemije COVID 19, nisu se mogle nastaviti aktivnosti na podršci projektima razvoja kulturnih i sportskih, te tradicionalnih manifestacija.

Tabela 4. Pregled planiranih i ostvarenih projekta u društvenom sektoru 2021. godini.

PREGLED (cijeli i djelomično realizirani projekti)	Broj projekta	Ukupno	Iz proračuna	Iz vanjskih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekta	14	869.900,00 KM	23.600,00 KM	846.300,00 KM
% struktura financiranja od A			2,17%	97,29%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj djelomično realiziranih proj.	8	1.052.187,71 KM	97.802,44 KM	954.385,27 KM
% djelomično realiziranih projekta (od A)	57,14%	120,96%		
% struktura (od B)			9,30%	90,7%
C. Ukupan broj ne započelih projekta	5	42.400,00 KM	920,08 KM	41.250,96 KM
% ne započelih projekta (od A)	35,71%	4,87%		
% struktura (od C)			2,17%	97,29%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekta	1	35.125,00 KM	0,0 KM	35.125,00 KM
% u cijelosti završenih projekta (od A)	7,14%	4,04%		
% struktura (od D)			0%	100%

Sektor zaštite okoliša/životne sredine

U 2021. godini planirano je da sa realizacijom počne 13 projekta, 5 projekta je započelo u skladu sa planom te se nastavlja s provedbom i u narednoj godini, 2 projekta su završena, a 6 projekata će početi sa realizacijom u 2022. godini, iz razloga što nisu bili dostupni izvori financiranja.

Ukupna vrijednost planiranih novčanih sredstava za realizaciju projekta iz SC 3. iznosi **521.000,00 KM**, a do sada je ukupno uloženo **851.856,83 KM**. Iz općinskog proračuna u 2021. godini uloženo je **109.829,00 KM**, što je **12,89%** realizacije sredstava ukupne vrijednosti proračuna projekta, a financiranje iz ostalih izvora u 2021. godini iznosi **742.027,83 KM**, što je **87,11%** realizacije sredstava ukupne vrijednosti proračuna projekta.

Ukupna realizacija SC 3 iznosi 163,5%.

Najznačajniji projekti u 2021. godini u oblasti okoliša/zaštite životne sredine su višegodišnji projekti „Proširenje organiziranog prikupljanja otpada na područje cijele općine Žepče“; „Gradska voda za ruralna naselja“; „Zamjena postojeće rasvjete sa LED rasvjetom – grad Žepče i ruralna područja (područja koja gravitiraju prema gradu)“; „Spajanje kanalizacije prigradskih naselja na postojeći prečistač kanalizacije“, idr.

U narednom periodu nastaviti će se aktivnosti na projektu izgradnje kanalizacionog i vodovodnog sustava, te unapređenja energetske učinkovitosti javnih institucija.

Tabela 5. Pregled planiranih i ostvarenih projekata u sektoru okoliša/ zaštite životne sredine u 2021.godini.

PREGLED (cijeli i djelomično realizirani projekti)	Broj projekta	Ukupno	Iz proračuna	Iz vanjskih izvora
PLANIRANO				
A. Ukupan broj planiranih projekta	13	521.000,00 KM	201.000,00 KM	320.000,00 KM
% struktura financiranja od A			38,58%	61,42%
U REALIZACIJI				
B. Ukupan broj djelomično realiziranih proj.	5	821.856,83 KM	109.829,00 KM	712.027,83 KM
% djelomično realiziranih projekta (od A)	38,46%	157,75%		
% struktura (od B)			13,36%	86,64%
C. Ukupan broj ne započelih projekata	6	445.000,00 KM	171.681,00 KM	273.319,00 KM
% ne započelih projekta (od A)	46,15%	85,41%		
% struktura (od C)			38,58%	61,42%
D. Ukupan broj u cijelosti završenih projekta	2	30.000,00 KM	0,00 KM	30.000,00 KM
% u cijelosti završenih projekta (od A)	15,39%	5,76%		
% struktura (od D)			0%	100%

3.2 Ključni rezultati i ostvareni napredak

Prilikom izrade sektorskih razvojnih planova, kao i u prethodni godinama, poseban fokus je stavljen na komplementarnost svakog od planova te se vodilo računa da implementacija jednog plana nema negativan utjecaj na implementaciju ostala dva sektorska plana. Elementi sektorskog plana gospodarskog razvoja usklađeni su sa principima zaštite životne sredine i svakako će imati utjecaj i na društveni razvoj općine.

Jačanjem poduzetničke infrastrukture se istovremeno unapređuje i društvena infrastruktura lokalne zajednice, a jačanjem kapaciteta lokalnih poljoprivrednih proizvođača očekuje se podizanje životnog standarda značajnog dijela stanovništva, što će imati pozitivan efekt i na društveni razvoj općine.

Strateške intervencije definirane u sektoru društvenog razvoja se prvenstveno odnose na uravnotežen razvoj društvene infrastrukture u urbanim i ruralnim dijelovima općine te povećanja kapaciteta lokalne zajednice da prevenira i učinkovito odgovori na rizike od katastrofa. Unaprjeđenje društvene infrastrukture (rekonstrukcija, proširenje i izgradnja školskih i predškolskih objekata, sportsko-kulturnih objekata i terena, itd.) pogoduje jačanju poslovne atraktivnosti općine, dok uređenje vodotoka i unaprjeđuje zaštitu okoliša. Nadalje, uspostavljanje efikasnije lokalne uprave i organizacija civilnog društva, te jačanje njihovih kapaciteta za namicanje sredstava iz vanjskih izvora namijenjenim za strateške intervencije, imaju podjednak utjecaj na implementaciju sva tri sektorska razvojna plana.

Sektor zaštite okoliša predviđa strateške intervencije čija realizacija ima pozitivan utjecaj na kvalitetu života svih građana, posebno na stanje komunalne i javne infrastrukture. Osnovni projekti u sektoru zaštite okoliša jesu rekonstrukcija i izgradnja vodovodnog sustava, izgradnja kanalizacionog sustava kako u urbanom tako i u ruralnom području, unaprjeđenje infrastrukture za selektivno prikupljanje otpada, te primjena energetske učinkovitosti u javnim objektima i javnoj rasvjeti. Poboljšanje komunalne i javne infrastrukture značajno će doprinijeti investicionoj atraktivnosti općine, i omogućiti unaprjeđenje kulturnog i sportskog sadržaja, a time i kvalitetnijeg društvenog života građana.

Ekonomski razvoj

Sektorski cilj 1: Razvijen sektor mikro, malih i srednjih poduzeća do 2022.g.

Ishod 1: Do 2027. godine, povećan broj mikro, malih i srednjih poduzeća na 1.000 stanovnika za najmanje 10% u odnosu na godinu koja je prethodila podršci u okviru grant sheme,

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda 1: 1.1.2.2. Uspostava poslovne zone Radovlje (2020-2022), 1.1.3.5. Gospodarski forum (2018-2022), 1.1.3.3. Sustavno poticati i financijski podupirati razvoj poduzetničkog duha i poduzetničke inicijative mladih (2018-2022), 1.2.1.1. Jačanje konkurentnosti transnacionalnih centara i mreža poslovnih kompetencija (2020-2022).

Ishod 2: Do 2022.g. otvoreno do 500 novih radnih mjesta u realnom sektoru.

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda 2: 1.2.2.2. Intenziviranje plasteničke proizvodnje u općini Žepče (2018-2022), 1.1.3.3. Sustavno poticati i financijski podupirati razvoj poduzetničkog duha i poduzetničke inicijative mladih (2018-2022), 1.2.1.1. Jačanje konkurentnosti transnacionalnih centara i mreža poslovnih kompetencija (2020-2022).

Ishod 3: Do 2022. najmanje 80% ispitanih poslodavaca je zadovoljno kompetencijama novouposlenih radnika.

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda 3: 1.2.1.1. Jačanje konkurentnosti transnacionalnih centara i mreža poslovnih kompetencija (2020-2022)", 1.1.3.3. Sustavno poticati i financijski podupirati razvoj poduzetničkog duha i poduzetničke inicijative mladih (2018-2022).

Jedan od mehanizama podrške razvoju i promociji MSP sektora općine Žepče je međunarodno poslovna konferencija Gospodarski forum općine Žepče, koji je u 2021. godini, uslijed pandemije okupio nešto manji broj sudionika različitog kalibra kao što su direktori privatnih poduzeća, predstavnici državnih institucija, javnih poduzeća, osnovnih i srednjih škola, predstavnici privatnog i nevladinog sektora, lokalnih i regionalnih medija idr.. Promovirane su prednosti općine u privlačenju znanja iz dijaspore, kao i povezivanje gospodarstvenika sa razvojno - obrazovnim i istraživačkim institucijama. Sektorski cilj je predviđen da traje u kontinuitetu do 2022.godine tako da su realizirani projekti imali veliki utjecaj na ispunjenje zadatog sektorskog cilja.

Sektorski cilj 2: Povećan plasman poljoprivrednih proizvoda na tržište do 2022.g.

Ishod 1: Do 2022.g. ostvareno najmanje 500.000 KM prihoda od plasmana povrća;

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda: 1.2.2.2.; Intenziviranje plasteničke proizvodnje u općini Žepče (2018-2022).

U 2021. godini planirane aktivnosti na realizaciji postavljenog sektorskog cilja su nastavile sa implementacijom, nastavljeno je sistematsko podupiranje poljoprivredne proizvodnje putem Javnog poziva općine Žepče za poticaje u poljoprivredi, kao i Javnih poziva viših instanci vlasti. U narednom periodu bi se trebalo posvetiti više vremena i pažnje na realiziranju i provlačenju investicija kako bi se iskoristili već postojeći kapaciteti koje općina Žepče ima, kao i unapređenje istih u svrhu daljnjeg jačanja poljoprivrednog sektora, koji u općini Žepče ima itekako veliki potencijal.

Nastavljena je podrška razvoju primarne poljoprivredne proizvodnje na prostoru općine.

Društveni razvoj

Sektorski cilj 2: Unaprijeđena zdravstvena i socijalna sigurnost građana do 2022.g.

Ishod 1: Do 2022.g. povećano zadovoljstvo građana uslugama zdravstvene zaštite u lokalnim ambulantomama za najmanje 15 procentnih poena u odnosu na 2018. g.;

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda 2: 2.1.2.4. Unapređenje zdravlja žena i djevojaka u ruralnim područjima (2018-2022);

Sektorski cilj 2: Smanjeni rizici od katastrofa do 2023.g.

Ishod 1: Do 2022. zadovoljstvo građana radom CZ na sprečavanju posljedica prirodnih katastrofa veće je za najmanje 10 procentnih poena u odnosu na 2016.g.;

Projekti koji doprinose ispunjenju ishoda 1: 2.2.1.2. Jačanje udruženja građana u općini Žepče čije djelatnosti su od značaja za zaštitu i spašavanje (2018-2022);

Ishod 2: Do 2022. rizici od klizišta i mina smanjeni za kategoriju niže u odnosu na 2019.g.

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda 2: 2.2.2.2. Deminiranje Žepče -Jug (2020-2022).

U 2021. godini nastavljene su aktivnosti na unapređenju suradnje sa nevladinim sektorom. Nastavljena je suradnja Gorske službe spašavanja Žepče i Službe za civilnu zaštitu i vatrogasne postrojbe. Na ovaj način se unapređuje razmjena znanja. U dosadašnjem periodu su stvorene pretpostavke za ostvarenje sektorskog cilja, kao i očekivanih ishoda, međutim mora se usmjeriti veći fokus u narednom periodu.

Sektorski cilj 3: Do 2020.g. svi mladi imaju ravnopravan pristup osnovnom i srednjem obrazovanju usklađenim sa potrebama tržišta rada.

Ishod 1: Do 2022.g. najmanje 70% anketiranih roditelja je zadovoljno prostornim uvjetima u školi u kojima borave njihova djeca.;

Projekti koji doprinose ispunjenju ishoda1: 2.3.1.2. Izgradnja središnje osnovne škole u Žepču (2018-2022).

Ishod 2: Do 2022.g. najmanje 70% ispitanih učenika je zadovoljno obrazovnim programima u formalnom i neformalnom obrazovanju na teritoriji općine Žepče

Projekti doprinose ispunjenju ishoda 2: 2.3.1.2. Izgradnja središnje osnovne škole u Žepču (2018-2022); 2.3.2.1. Pametna škola (2018-2022); 2.3.1.1. Izgradnja učeničkog doma (2018-2022), 2.3.2.2. STEM obrazovanje (2019-2022).

U 2021. godini nastavljene su aktivnosti na ostvarenju sektorskog cilja 3. nizom projekta, od kojih su najznačajniji „2.3.1.1. Izgradnja učeničkog doma“, u sklopu kojeg su završene aktivnosti izgradnje i uređenja, „2.3.1.2. Izgradnja središnje Osnovne škole u Žepču“ – projekt u realizaciji. Projektom se rješavaju višegodišnji problemi u radu i normalnom odvijanju nastave, za čiju realizaciju se kontinuirano osiguravaju sredstva za nastavak radova i to iz eksternih izvora financiranja. Promatrajući definirane ishode možemo zaključiti da je postignut značajan napredak i ostvarenje očekivanih ishoda u prethodnom periodu, što direktno ima utjecaj na ostvarenje definiranog sektorskog cilja.

Sektor zaštite i unapređenja okoliša

Sektorski cilj 1: Unaprijeđena vodovodna i kanalizaciona infrastruktura do 2022.g.

Ishod 1: Do 2022.g. zadovoljstvo građana uslugama snabdijevanja vodom 8 procentnih poena veće u odnosu na 2016.g.; Projekt koji je doprinjeo ispunjenju ishoda 1: 3.1.2.5. Gradska voda za ruralna naselja (2018-2022).

U 2021. godini nastavljene su aktivnosti na implementaciji projekta vezanih za unapređenje vodovodne i kanalizacione infrastrukture. U sklopu sektorskog cilja unaprijeđena vodovodna i kanalizaciona infrastruktura implementira se projekt 3.1.2.5. Gradska voda za ruralna naselja (2018-2022), te su i u 2021. godini nastavljene aktivnosti zahvaljujući vanjskim izvorima financiranja.

U narednom periodu će se nastaviti implementacija na projektima predviđenih sektorskim ciljem 1. iz razloga što su predviđeni projekti višegodišnji i nastavljaju se sa implementacijom i u narednom periodu.

Sektorski cilj 2: Unaprijeđen sustav upravljanja krutim otpadom do 2022.g.

Ishod 1: Do 2022.g. zadovoljstvo građana uslugama prikupljanja otpada i odvoza smeća je za najmanje 11 procentnih poena veće u odnosu na 2016.g.;

Projekti koji su pridonijeli ispunjenju ishoda 1: 3.2.1.3. Proširenje organiziranog prikupljanja otpada na područje cijele općine Žepče (2021-2022); 3.2.2.1. Uspostava sistema prikupljanja elektronskog otpada (2019-2020).

Nastavak realizacije navedenih projekata se očekuje i u narednim godinama, gdje je predviđeno proširenje odvoza komunalnog otpada, čime bi se obuhvatile sve mjesne zajednice na kojima se vrši skupljanje i odvoz komunalnog otpada.

Sektorski cilj 3: Unaprijeđena energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije do 2022.g

Ishod 1: Do 2022.g. iznos troškova javne rasvjete po jednom rasvjetnom tijelu je manji za najmanje 20% u odnosu na 2016.g.;

Projekti koji doprinose ispunjenju ishoda 1: 3.3.1.2. Zamjena postojeće rasvjete sa LED rasvjetom – grad Žepče i ruralna područja (područja koja gravitiraju prema gradu) (2018-2022).

3.3. Vertikalna i horizontalna usklađenost i nivo integriranosti

U skladu sa planiranim razvojnim prioritetima koji su vertikalno usklađeni sa strateškim i planskim dokumentima viših nivoa vlasti, općina je u izvještajnom periodu realizirala počela/nastavila sa realizacijom projekta: 1.1.2.2. Uspostava poslovne zone Radovlje (2020-2022), 2.3.1.2. Izgradnja središnje osnovne škole u Žepču (2018-2022), 3.1.2.5. Gradska voda za ruralna naselja (2018-2022)".

Na osnovu prikazanih realizacija projekta i ostvarenja sektorskih ciljeva, vidljiva je međusobna integriranost i povezanost sektorskih i strateških ciljeva. Elementi sektorskog plana ekonomskog razvoja usklađeni su sa principima zaštite životne sredine i svakako će imati utjecaj i na društveni razvoj općine. Jačanjem poduzetničke infrastrukture se istovremeno unapređuje i društvena infrastruktura lokalne zajednice, a jačanjem kapaciteta lokalnih poljoprivrednih proizvođača očekuje se podizanje životnog standarda značajnog dijela stanovništva, što će imati pozitivan efekt i na društveni razvoj općine. Na osnovu prikazanih realizacija projekta i ostvarenja sektorskih ciljeva, vidljiva je međusobna integriranost i povezanost sektorskih i strateških ciljeva. Uređenje poslovne infrastrukture u okviru ekonomskog sektora, istovremeno ima i snažan utjecajna društveni razvoj, kroz stvaranje uvjeta za zapošljavanje i poboljšavanje standarda života građana.

Strateške intervencije definirane u sektoru društvenog razvoja se prvenstveno odnose na uravnotežen razvoj društvene infrastrukture u urbanim i ruralnim dijelovima općine te povećanja kapaciteta lokalne zajednice da prevenira i učinkovito odgovori na rizike od katastrofa. Unaprjeđenje društvene infrastrukture (rekonstrukcija, proširenje i izgradnja školskih i predškolskih objekata, sportsko-kulturnih objekata i terena, itd.) pogoduje jačanju poslovne atraktivnosti općine, dok uređenje vodotoka i sanacija klizišta unapređuje zaštitu okoliša.

U oblasti društvenog razvoja najviše se ulagalo u putnu infrastrukturu, što značajno doprinosi razvoju i ekonomskog i sektora zaštite okoliša. Nadalje, uspostavljanje učinkovitije lokalne uprave i organizacija civilnog društva, te jačanje njihovih kapaciteta za namicanje sredstava iz vanjskih izvora namijenjenim za strateške intervencije, imaju podjednak utjecaj na implementaciju sva tri sektorska razvojna plana.

Sektor zaštite okoliša predviđa strateške intervencije čija realizacija ima pozitivan utjecaj na kvalitetu života svih građana, posebno na stanje komunalne i javne infrastrukture. Osnovni projekti u sektoru zaštite okoliša jesu rekonstrukcija i izgradnja vodovodnog sistema, izgradnja kanizacionog sistema kako u urbanom tako i u ruralnom području, unaprjeđenje infrastrukture za selektivno prikupljanje otpada, te primjena energetske učinkovitosti u javnim objektima i javnoj rasvjeti. Poboljšanje komunalne i javne infrastrukture značajno će doprinijeti investicionoj atraktivnosti općine, i omogućiti unaprjeđenje kulturnog i sportskog sadržaja, a time i kvalitetnijeg društvenog života građana.

U pogledu horizontalne usklađenosti značajno je naglasiti projekte „1.1.2.2. Uspostava poslovne zone Radovlje (2020-2022)“, i „1.1.3.3. Sustavno poticati i financijski podupirati razvoj poduzetničkog duha i poduzetničke inicijative mladih (2018-2022)“ koji su u okviru ekonomskog sektora, istovremeno imaju i snažan utjecaj na sektor društvenog razvoja, kroz stvaranje uvjeta za zapošljavanje i poboljšavanje standarda života građana.

Neki od financijski zahtjevnijih projekata koji su realizirani sredstvima viših nivoa vlasti i međunarodnih organizacija su navedeni u nastavku:

1. Jačanje konkurentnosti transnacionalnih centara i mreža poslovnih kompetencija (2020-2022),
2. Sustavno poticati i financijski podupirati razvoj poduzetničkog duha i poduzetničke inicijative mladih (2018-2022),
3. Izgradnja središnje osnovne škole u Žepču (2018-2022),
4. Izgradnja učeničkog doma (2018-2022),
5. Gradska voda za ruralna naselja (2018-2022),
6. Proširenje organiziranog prikupljanja otpada na područje cijele općine Žepče (2021-2022),
7. 3.3.1.2. Zamjena postojeće rasvjete sa LED rasvjetom – grad Žepče i ruralna područja (područja koja gravitiraju prema gradu) (2018-2022).

3.4. Institucionalni kapaciteti općinske uprave i suradnja sa bitnim akterima

Proces izrade Integrirane Strategije razvoja Općine Žepče 2018 - 2027, iniciran je 2017.g. od strane Općinskog načelnika i podržan od strane Općinskog vijeća, a započeo je potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između Općine Žepče i UNDP-a, te formiranjem radnih tijela – Općinskog razvojnog tima i Partnerske grupe. Razvojna agencija Žepče ima funkciju upravljanja razvojem i vodila je cjelokupan proces izrade strategije.

Preporukama u okviru LID projekta, svakom šefu Službe dodijeljeni su opisi poslova koji se odnose na planiranje, implementaciju, praćenje i izvještavanje o strateškim aktivnostima što uvelike olakšava rad RAŽ-a kao JURA-e i uvođenje sistemskog upravljanja razvojem.

Neophodno je i u narednom periodu raditi na jačanju kapaciteta osoblja u RAŽ-ul i općinskim službama koje je usko povezano sa implementacijom Integrirane strategije razvoja općine Žepče. Također, evidentan je napredak u koordinaciji kod planiranja, a naročito kod praćenja i izvještavanja od strane odgovornih lica unutar organa uprave (Službe). Komunikaciju je neophodno unaprijediti i u radu sa eksternim akterima koji rade na implementaciji i dostavljanju podataka o realizaciji strateških projekata. Imajući u vidu donesenu Uredbu o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringa i izvještavanju u Federaciji Bosne i Hercegovine (objavljena u Službenim novinama Federacije BiH broj 74 od 9.10.2019.), a koja obvezuje i Općine u vršenju procesa strateškog planiranja, pripreme, implementacije, monitoringa i revizije strateških dokumenata, potrebno je još odgovornije pristupiti ovome procesu u cilju bolje sinkronizacije između donositelja i provoditelja odluka, ali i kod integracije sa strateškim procesima planiranja na višim razinama.

4. KLJUČNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

Na području općine Žepče živi 30.219 stanovnika. Broj zaposlenih na dan 31.12.2020. je 5.481.

Uspoređujući općinu u pogledu vitalnih makro indikatora sa prosjekom u FBiH može se zaključiti da su se u proteklom periodu implementacije desile određene promjene na makroekonomskom nivou iako se razmatra period od jedne godine. Podaci o prihodima po glavi stanovnika dostupni su za 2020. godinu. Prema tim podacima, porezni prihodi po glavi stanovnika su u općini Žepče najmanji u Zeničko – dobojskom kantonu - 89 KM¹.

Broj registriranih poslovnih subjekta u Općini Žepče u 2020. godini za koji imamo najažurnije podatke je bio Fizička lica i obrtnici – 507, te Pravna lica – 549². broj pravnih lica u odnosu na 2015. godinu je blagom je porastu koji iznosi cca 6%. Prosječna neto plata zaposlenih u općini Žepče u 2020. godini iznosila je 677 KM,

¹Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH za 2020– Federalni zavod za programiranje razvoja

² Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH za 2020– Federalni zavod za programiranje razvoja

što je porast od cca 20 KM u odnosu na prethodnu godinu, a prosječna neto plata u FBiH za 2020. godinu iznosi 956,00 KM.

5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Realizacija Integrirane strategije razvoja općine Žepče za 2021. Godinu je izrazito visoka, što pokazuje postotak ostvarenja financijske realizacije plana od **125,53%**.

U pogledu privlačenja vanjskih sredstava postotak od 91,01% uloženi vanjskih sredstava ukazuje na veoma zadovoljavajuće stanje te da bi u narednom ciklus planiranja trebalo nastaviti izvršavati detaljniju i realniju analizu vanjskih izvora. U domenu zapažanja o ostvarenom kvalitetu sistemskog upravljanja razvojem bitno je naglasiti:

- Plan implementacije Integrirane Strategije razvoja općine Žepče za period 2018-2027. godinu je pripremljen u skladu sa standardiziranom Metodologijom za integrirano planiranje lokalnog razvoja (MIPRO) (te je korišten kao jedan od osnovnih ulaznih dokumenata tokom izrade općinskog proračuna i ostalih programskih dokumenata);
- Postignut je značajan napredak u suradnji sa privatnim sektorom. Lokalni ekonomski forum (LEF) koji je osnovan u cilju jačanja javno-privatnog dijaloga i aktivnog uključivanja privatnog sektora u implementaciju projekta ekonomskog razvoja održava svoje redovne sastanke, i svojim radom, sugestijama i prijedlozima pomaže u planiranju i implementiranju Strategije razvoja.

Na osnovu detaljne analize implementacije Strategije u 2021. godini može se zaključiti sljedeće:

Struktura implementiranih projekata u 2021. godini u općini Žepče ukazuje na jasno definiran strateški pristup, adekvatno planiranje proračuna, dobru procjenu i realna očekivanja u smislu vanjskih izvora. Realizacija velikog broja kapitalnih investicija, će imati veliki utjecaj na ekonomski i društveni razvoj, a u narednim godinama očekuju se još konkretniji rezultati u smislu novoosnovanih poduzeća, povećanja broja radnih mjesta, a samim tim i bolje vrijednosti makro pokazatelja. U narednom planskom periodu posebnu pažnju treba posvetiti:

- Kvalitetnoj i blagovremenoj pripremi projektnih prijedloga i apliciranje na dostupne eksterne izvore financiranja. Kao uvjet za apliciranje projekta višim razinama vlasti je osiguranje neophodne projektne dokumentacije a što obvezuje i povećanje stavke u proračunu za pripremu projektne dokumentacije;
- Jačati kapaciteti lokalne uprave i aktera iz užeg i šireg okruženja kako za pisanje projekta, tako i lobiranje i druge oblike privlačenja vanjskih izvora financiranja implementacije Strategije;
- Unaprijediti suradnju sa privrednim sektorom s ciljem praćenja, mjerenja i vrednovanja utjecaja investicija poslovnog sektora na implementaciju strategije;
- Planirati projekte koji podrazumijevaju promociju Općine i stvaranje povoljnog poslovnog okruženja;
- Jačati međusobnu koordinaciju i uključenost privatnog i nevladinog sektora u svim fazama procesa strateškog planiranja, implementacije, praćenja i izvještavanja;
- U narednom planskom periodu staviti dodatni naglasak na razvoj poljoprivrede koja je od velikog značaja za stanovništvo općine Žepče.

Žepče, 07.03.2022.

Direktorica RAŽ-a
Branka Janko